

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران
در انجمن پارکهای تحقیقاتی دانشگاهی»

دوره هشتم - سال اول

شماره ثبت:

۱۹۸

شماره چاپ:

۲۵۸

تاریخ چاپ:

۱۳۸۷/۵/۲۲

دلایل تقدیم لایحه پیشنهادی

- به منظور گسترش حضور فعال جمهوری اسلامی ایران در مجامع و سازمان‌های بین‌المللی و بهره‌گیری از آن در جهت تأمین منافع ملی و تحقق هرچه بیشتر هم‌گرایی منطقه‌ای و بین‌المللی در راستای اصول و اهداف استراتژیک سیاست خارجی کشور و بهره‌گیری از آخرین دستاوردهای علمی و تکنولوژیکی. این لایحه از سوی دولت در جلسه هیئت وزیران مورخ ۱۳۸۷/۲/۱۵ به تصویب رسیده است و در تاریخ ۱۳۸۷/۵/۱۵ به مجلس ارائه شده است.

۱. انطباق لایحه با سند چشم‌انداز و قانون اساسی

الف) این لایحه می‌تواند پس از بررسی کارشناسی دقیق و تمهیدات بهره‌برداری بهینه از عضویت در انجمن پارک‌های تحقیقاتی و دانشگاهی منجر به توسعه ایران با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه شود و با تعامل سازنده و مؤثر در روابط بین‌الملل، ارتقای کشور را مطابق با سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی محقق کند.

ب) پارک‌های تحقیقاتی دانشگاهی، گامی مؤثر در جهت تولید و ترویج علم و تحقیق و افزایش سهم کشور در تولیدات علمی جهان و گسترش و تعمیق نهضت نرم‌افزاری و تأکید بر خلاقیت و نوآوری و ارتباط دانشگاه با صنعت است که از سیاست‌های کلی در دوره چشم‌انداز محسوب می‌شود.

ج) براساس اصل سوم قانون اساسی، دولت موظف است برای تقویت روح بررسی و تتبع و ابتکار در تمام زمینه‌های علمی، فنی و فرهنگی تمامی امکانات خود را به کار گیرد. تطابق و هماهنگی با معیارهای بین‌المللی تحقیقات و مشارکت دانشگاه و صنعت که از جمله وظایف و اهداف این انجمن در نظر گرفته شده است، گام مثبتی در جهت تحقق اصل سوم قانون اساسی به‌شمار می‌رود.

با توجه به اینکه پارک‌های تحقیقاتی دانشگاهی کشور سال‌های نخستین تأسیس و تجربه خود را می‌گذرانند، عضویت در انجمن پارک‌های تحقیقاتی دانشگاه‌ها که راه تعامل و تبادل تجربه با دیگر پارک‌های تحقیقاتی موفق جهان را به روی آنها می‌گشاید از اهمیت بالایی برخوردار است.

۲. معرفی انجمن پارک‌های تحقیقاتی AURP^۱

پس از رشد جهشی که پارک‌های تحقیقاتی، ابتدا در آمریکا و سپس در سراسر دنیا داشتند و بهبود بهره‌برداری از تحقیقات دانشگاهی، تشویق نوآوری و ایجاد شرکت‌های جدید با تکنولوژی بالا و سوددهی سرشار را موجب شدند، انجمن پارک‌های تحقیقاتی دانشگاهی (AURP) در سال ۲۰۰۱ میلادی در آریزونا آمریکا تشکیل شد و دیری نگذشت که بسیاری از پارک‌های تحقیقاتی دانشگاهی

شماره مسلسل:

۲۱۰۹۲۶۳

تاریخ انتشار:

۱۳۸۷/۷/۲۰

و شرکت‌های تجاری از سراسر جهان به عضویت آن انجمن درآمدند. اعضای این انجمن از سراسر جهان در تعامل با یکدیگر و فارغ از هرگونه مرزبندی جغرافیایی به توسعه و ارتقای پارک‌های تحقیقاتی کمک می‌کنند.

کنفرانس سالیانه انجمن مسئولین پارک‌های تحقیقاتی سراسر جهان و دیگر خبرگان را دور هم جمع می‌کند و از آن طریق این امکان را فراهم می‌سازد که یافته‌ها و تجربیات خود را با یکدیگر مبادله کنند.

اعضای انجمن همچنین امکان می‌یابند که با کارشناسان و صاحب نظران پارک‌های تحقیقاتی از طریق پایگاه اطلاعاتی انجمن ارتباط برقرار کنند. این پایگاه ماهانه بهنگام می‌شود و امکان جستجو را برای پژوهشگران فراهم می‌سازد. مهم‌تر اینکه انجمن پارک‌های تحقیقاتی دانشگاهی همکاری خود را با انجمن بین‌المللی پارک‌های تحقیقاتی (IASP)، که تعداد قابل توجهی از پارک‌های تحقیقاتی جمهوری اسلامی ایران هم در آن عضویت دارند فراهم آورده است، که از این طریق امکان مبادله اطلاعات مربوط در سطح جهان بیش از پیش فراهم شده است.

حق عضویت انجمن به ازای هر پارک تحقیقاتی سالیانه ۲ هزار دلار است که البته در ازای آن هر یک از پارک‌های تحقیقاتی عضو می‌توانند از تسهیلات انجمن برخوردار شوند. هم‌اکنون نیز برخی پارک‌های کشور عضو این انجمن هستند و اقدام به پرداخت حق عضویت می‌نمایند، اما ضرورت دارد این امر به تأیید مجلس برسد. اتصال به سایت انجمن، دریافت دعوت سالیانه برای شرکت در کنفرانس، برخورداری از خدمات و اطلاع از وقایع مرتبط با انجمن و مشارکت در برنامه‌های آتی انجمن از جمله این تسهیلات است.

۳. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

با توجه به اینکه انجمن‌های مختلف و متعددی در کشورهای مختلف در این زمینه فعالیت دارند و هر یک با گرد آوردن تعداد قابل توجهی از پارک‌های تحقیقاتی به مبادله اطلاعات و تجربیات می‌پردازند تا آنجا که زمینه شبکه‌ای شدن این اطلاعات از هر جهت فراهم است، پیشنهاد می‌شود پس از ملاحظات قانونی به دولت (وزارت علوم) اجازه داده شود، موجداتی فراهم آورد که پارک‌های تحقیقاتی کشور عندالاقضاء بتوانند به عضویت هر یک از انجمن‌های مرتبط با حوزه فعالیت خود درآیند و حق عضویت مربوط را بپردازند. محدود کردن مجوز به انجمن پارک‌های تحقیقاتی دانشگاهی می‌تواند در آینده محدودیت‌هایی را برای پارک‌های تحقیقاتی کشور فراهم سازد.

شایان ذکر است که اگرچه عضویت در انجمن پارک‌های تحقیقاتی دانشگاه‌ها راه تعامل و تبادل تجربه با دیگر پارک‌های تحقیقاتی موفق جهان را به روی دانشگاه‌های کشور می‌گشاید، اما از نظر حقوقی ذکر یک نکته ضروری به نظر می‌رسد:

- اجازه تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت به دولت به ترتیبی که در لایحه پیشنهادی مطرح است، به منزله نوعی تفویض اختیار قانون‌گذاری توسط مجلس به دولت است. براساس اصل ۱۳۳ قانون اساسی، تعداد وزیران و حدود اختیارات هر یک از آنان را قانون (مجلس) تعیین می‌کند. بدیهی است این صلاحیت مجلس به‌طور کلی یا جزئی یا ضمنی قابل واگذاری به دولت نیست، اما اجازه تعیین دستگاه اجرایی طرف عضویت توسط دولت حسب مورد به منزله اعطای مجوز تعیین اختیار یک وزارتخانه است و مغایر اصول ۱۳۳ و ۸۵ قانون اساسی به نظر می‌رسد.